

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การจัดการศึกษาในระดับปฐมวัยเป็นการจัดการศึกษาโดยอาศัยแนวคิดและหลักการจัดการศึกษาที่จะพัฒนาให้เด็กมีพัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาอย่างสัมพันธ์และพัฒนาอย่างต่อเนื่องไปพร้อมกันทุกด้าน (กระทรวงศึกษาธิการ. 2546 ข : 3) ดังที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตราที่ 18 ได้ระบุให้มีการจัดการศึกษาปฐมวัยและสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ผนวกกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติได้จัดตั้งสถาบันแห่งชาติเพื่อการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย ในปี พ.ศ. 2542 ขึ้นพร้อมประกาศว่า “ การศึกษาปฐมวัย คือ การสร้างคน สร้างชาติ ” (คณะกรรมการงานวิจัยและพัฒนาอนุบาลศึกษา. 2543 : 2) จึงกล่าวได้ว่าการจัดการศึกษาปฐมวัยเป็นรากฐานที่สำคัญที่สุดในการเรียนรู้ โดยมีเป้าหมายหลักเพื่อการพัฒนาเด็กอย่างเป็นองค์รวมในทุกด้าน (นภเนตร ธรรมบวร. 2546 : 81)

เด็กปฐมวัยนับว่าเป็นช่วงวัยสำคัญที่สุดของชีวิต เด็กวัยนี้มีความอยากรู้อยากเห็นสนใจสิ่งรอบด้านและที่สำคัญสมองของเด็กมีการพัฒนาอย่างรวดเร็วเทียบเท่า ได้กับผู้ใหญ่ ในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย จะต้องมีกระบวนการเรียนการสอนที่เอื้อต่อการพัฒนาขีดความสามารถของผู้เรียน ให้เต็มตามศักยภาพและสอดคล้อง โดยปรับให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ ครูเป็นผู้ชี้แนะสนับสนุนให้เด็กเกิดการเรียนรู้มากที่สุด และการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยมีลักษณะเฉพาะตัวและจำเป็นต้องเรียนรู้ผ่านการเล่นและกิจกรรมที่เหมาะสม การส่งเสริมศักยภาพของเด็ก โดยเน้นองค์ความรู้ การพัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีพัฒนาการครบทั้ง 4 ด้านทั้ง ด้านสติปัญญา ด้านอารมณ์ ด้านสังคม และด้านจิตใจ นับว่าเป็นเรื่องที่สำคัญ พ่อแม่หรือครูผู้สอนต้องให้ความสำคัญเป็นอย่างยิ่งในการที่จะพัฒนาเด็กให้มีความพร้อม เด็กแต่ละคนจะเติบโตและมีลักษณะพัฒนาการแตกต่างกันไปตามวัย (กรมวิชาการ. 2546 : 3) ในการพัฒนาให้เด็กมีความพร้อมนั้น จะต้องมีการจัดประสบการณ์ให้เด็ก ได้ลงมือปฏิบัติจริงเพราะการที่เด็กได้ลงมือทำสิ่งต่างๆด้วยตัวเด็กเองจะทำให้เด็กเกิดองค์ความรู้จากประสบการณ์ตรงและในการจัดประสบการณ์ให้เด็กโดยยึดแนวคิดปรัชญาการศึกษาปฐมวัยในการเตรียมความพร้อมให้กับเด็กปฐมวัย มีการจัดเตรียมมุมประสบการณ์การเรียนรู้และการสัมผัสจากสิ่งรอบข้าง และบุคคลรอบข้างทำให้เด็กได้เรียนรู้ด้วย

การลงมือกระทำ (Active Learning) ซึ่งจะทำให้เด็กเกิดความเชื่อมั่นในตนเองและมีการทำงานอย่างเป็นระบบ

การจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย 3-5 ปีจะไม่จัดเป็นรายวิชา แต่จัดในรูปแบบกิจกรรมบูรณาการผ่านการเล่นเพื่อให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรงเกิดการเรียนรู้ ได้พัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ประสบการณ์ที่จัดจะต้องครอบคลุมประสบการณ์สำคัญที่หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย ได้กำหนดไว้และควรยืดหยุ่นให้มีสาระที่ควรเรียนรู้ที่เด็กสนใจและสาระที่ควรเรียนรู้ที่ผู้สอนเป็นผู้กำหนดเมื่อเด็กได้รับประสบการณ์สำคัญ (กรมวิชาการ, 2546 : 44) เด็กควรได้รับการฝึกทักษะการคิดให้มีความคิดสร้างสรรค์ตั้งแต่เยาว์วัย (สุคนธ์ สินธพานนท์ และคณะ, 2551 : 29) และความคิดสร้างสรรค์ถือเป็นกระบวนการทางความคิดที่มีความสำคัญต่อเด็ก ทำให้เด็กสร้างความคิด สร้างจินตนาการ ไม่จนต่อสถานการณ์และสภาพแวดล้อมที่กำหนดไว้ ความคิดสร้างสรรค์คือพลังความคิดที่เด็ก ๆ ทุกคนมีมาแต่กำเนิด หากได้รับการกระตุ้น การพัฒนาพลังแห่งการสร้างสรรค์จะทำให้เด็ก ๆ เป็นคนมีอิสระทางความคิด มีความคิดที่ฉีกกรอบ และสามารถหาหนทางในการที่จะสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ ได้เสมอ การฝึกฝนให้เด็กคิดอย่างสร้างสรรค์จึงเป็นส่วนหนึ่งที่ช่วยกระตุ้นคุณภาพในตัวเด็กให้มั่นใจในตนเองและเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น (สุวิทย์ มูลคำ, 2550 : 9)

ในการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ Torrance (1987 ; อ้างถึงใน อารี พันธุ์มณี, 2545 : 2) กล่าวว่าความคิดสร้างสรรค์สามารถพัฒนาได้ด้วยการสอน ฝึกฝนและฝึกปฏิบัติที่ถูกต้อง และยังเสนอว่าถ้าส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์แก่เด็กตั้งแต่วัยเยาว์เท่าใด ก็จะเป็นผลดีมากกว่านั้น ซึ่งสอดคล้องกับ สิริมา ภิญโญอนันตพงษ์ (2545 ; อ้างถึงใน ประสิทธิ์รักษ์ เจริญผล, 2547 : 2) กล่าวถึงเด็กปฐมวัยว่าเป็นวัยที่อยู่ในช่วงอายุแรกเกิดจนถึง 8 ปี และเป็นระยะสำคัญที่สุดของการพัฒนาทั้งทางร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม สติปัญญา และบุคลิกภาพ เป็นวัยที่เรียกว่าช่วงพลังแห่งการเจริญเติบโตของงานสำหรับชีวิต เป็นระยะที่เด็กมีจินตนาการสูง ศักยภาพด้านความคิดสร้างสรรค์ของเด็กเท่ากับเป็นรากฐานที่มั่นคงสำหรับการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ในวัยต่อมา ในปัจจุบันการสอนให้ผู้เรียนได้รู้จักคิดสร้างสรรค์ในทางที่ดีและเหมาะสม รู้จักแสดงความคิดของตนเองออกมาให้เกิดประโยชน์ การสอนเพื่อส่งเสริมการคิดสร้างสรรค์ เป็นวิธีกระตุ้นให้เด็กเกิดอัจฉริยภาพ รู้จักคิดอย่างอิสระด้วยตนเอง ซึ่งประกอบด้วยความคิดแบบจินตนาการและความคิดแก้ปัญหา โดยใช้ไหวพริบไม่มีรูปแบบตายตัว เด็กจะมีความกล้าและความมั่นใจ ทั้งเรียนรู้สนุกสนานและมีชีวิตชีวามากขึ้นด้วย กิจกรรมที่ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ได้แก่ กิจกรรมทางภาษา กิจกรรมทางการประดิษฐ์ กิจกรรมทางดนตรีและการเคลื่อนไหว และ กิจกรรมทางศิลปะ โดยจินดา วสุอุดม (2541 : 3)

กล่าวว่า กิจกรรมเหล่านี้จัดขึ้นเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้ทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านสติปัญญา ซึ่งได้แก่ ความคิด ความเข้าใจ ด้านจิตใจ ได้แก่ ความรู้สึก เจตคติ เป็นต้น ซึ่งจะรวมการพัฒนา ลักษณะความคิดคล่องตัว ความคิดยืดหยุ่น ความคิดริเริ่ม ความคิดละเอียดลออ ความคิดจินตนาการ ความอยากรู้อยากเห็น ความพอใจที่จะทำงานที่ยากและซับซ้อน และความพร้อมที่จะเสี่ยง และอย่างสุดท้ายคือ การนำความรู้ ความเข้าใจไปปฏิบัติ

การละเล่นพื้นบ้านของไทย เป็นการละเล่นชนิดหนึ่งซึ่งเป็นเอกลักษณ์และวัฒนธรรมไทย ที่สืบทอดกันมาในวิถีชีวิตของคนในท้องถิ่นภาคอีสาน เป็นการละเล่นที่สะท้อนให้เห็นถึงลักษณะ ความเป็นอยู่ อาชีพ ความเชื่อและภาษาของคนในท้องถิ่น กิจกรรมการเล่นเน้นการนำวัสดุที่มีอยู่ใน ท้องถิ่นมาประดิษฐ์เป็นเครื่องเล่น ส่วนการเล่นไม่จำกัดจำนวนผู้เล่นวิธีการเล่นไม่ยุ่งยากซับซ้อน และกติกาการเล่นไม่เคร่งครัด สำหรับคุณประโยชน์ของการละเล่นพื้นบ้านอีสานสามารถช่วย ส่งเสริมทางด้านสติปัญญา ศันสนีย์ ฉัตรคุปต์ (2545 : 24) กล่าวว่า ถ้าเด็กมีโอกาสเล่นทั้งสมมุติ และเล่นแบบโบราณเช่น มอญซ่อนผ้า หรือทำกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยตนเองล้วนมีผลต่อการพัฒนา ไยประสาท และจุดเชื่อมโยงประสาทที่เกี่ยวข้องกับการแก้ปัญหาต่าง ๆ ในชีวิต ซึ่งมีประโยชน์ เมื่อเติบโตเป็นผู้ใหญ่ก็จะสามารถแก้ปัญหาในชีวิตได้ ดังนั้นจะเห็นได้ว่าการละเล่นพื้นบ้านอีสาน มีคุณค่าต่อเด็กซึ่งเป็นทรัพยากรที่มีคุณค่ายิ่งของประเทศไทยสมควรได้รับการสนับสนุนฟื้นฟูให้ เด็กปัจจุบันหันกลับมาเล่นดั้งเดิมอีกด้วย

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้เด็กเกิดความคิดสร้างสรรค์ นอกจากการจัดกิจกรรมต่าง ๆ แล้ว การเล่นยังเป็นกระบวนการหนึ่งในการพัฒนาเด็กทั้ง 4 ด้านคือด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา การเล่นเป็นการเตรียมเด็กเพื่ออนาคตเด็กสามารถผ่อนคลายความเครียดและ พักผ่อนได้ด้วยการเล่น นอกจากนี้ อารมณ์ สุวรรณपाल (2547 : 523) กล่าวว่าความสำคัญของการ เล่นกับการสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตเด็กปฐมวัยไว้ว่าการเล่นเป็นการฝึกให้เด็กแก้ปัญหา การ เล่นของเด็กช่วยให้เด็กเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ช่วยให้เด็กพัฒนาทักษะการฟัง การพูด การเคลื่อนไหว พัฒนาการทางสังคม รู้จักผลัดเปลี่ยน รอคอย เป็นผู้นำผู้ตาม รู้จักหน้าที่ รู้จักการทำงาน ซึ่งการเล่น ของเด็กชนิดต่าง ๆ จะช่วยเตรียมเด็กสำหรับอนาคต และ การละเล่นของเด็กเป็นการใช้เวลาว่างให้ เกิดประโยชน์ส่งเสริมให้เด็กเล่นกีฬาต่าง ๆ ทำให้สุขภาพดีอารมณ์มั่นคง มีน้ำใจเป็นนักกีฬาจิตใจ เบิกบานสามารถเข้ากับเพื่อนฝูงได้ช่วยฝึกสมองและความว่องไวอีกด้วย (วิเชียร เกษประทุม. 2546 : 10)

จากรายงานการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานรอบ 2 (2548-2553) โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัขราชภัฏมหาสารคาม ระดับชั้นอนุบาลปีที่ 3 มาตรฐาน

ที่ 4 ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ มีวิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรอง และมีวิสัยทัศน์อยู่ในระดับคุณภาพพอใช้ ซึ่งถือได้ว่าเป็นส่วนหนึ่งของการเร่งดำเนินการในการพัฒนาการทางด้านความคิดสร้างสรรค์ เด็กปฐมวัยซึ่งเด็กในช่วงนี้จำเป็นต้องได้รับการส่งเสริมในเรื่องของการละเล่น การแสดงออกทางร่างกาย เพื่อที่จะเป็นตัวช่วยในการส่งเสริมให้การเรียนรู้ การสอนให้มีประสิทธิภาพ รวมทั้งทำให้เด็กมีความสุขต่อการเรียนในชั้นเรียน ซึ่งทำให้เด็กได้กล้าคิด การทำ กล้าแสดงออกในทางที่ดี ซึ่งการละเล่นที่บ้านเป็นการเล่นที่สนุกไม่ยุ่งยาก รวมทั้งใช้วัสดุที่มีอยู่ใกล้ตัวไม่ยุ่งยาก อีกทั้งทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้ได้ดีเป็นการส่งเสริมจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ เพราะผ่านการละเล่นการแสดงออกด้วยตนเอง ซึ่งการละเล่นที่บ้านมีวิธีการเล่นที่เรียบง่าย ไม่ซับซ้อน

ด้วยเหตุผลและประโยชน์การละเล่นที่บ้าน ผู้วิจัยเห็นความสำคัญที่จะนำมาพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยในโรงเรียนสาธิตราชภัฏมหาสารคาม เพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย ที่มีลักษณะการจัดกิจกรรมที่สอดคล้องกับการทำงานของสมองของวัย และสภาพสังคมของผู้เรียนที่เน้นการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ รวมทั้งเพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายของหลักสูตรและเป็นพื้นฐานที่สำคัญในการพัฒนาผู้เรียนในระดับสูงขึ้นไป

คำถามการวิจัย

กิจกรรมการละเล่นที่บ้านของไทย สามารถพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ด้านความคิดคล่องแคล่ว ด้านความคิดริเริ่ม ด้านความคิดละเอียดลออ และด้านความคิดยืดหยุ่นอย่างไร

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาประสิทธิภาพของการจัดกิจกรรมการละเล่นที่บ้านของไทย เพื่อการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ ก่อนเรียนและหลังเรียน ของนักเรียนปฐมวัยที่ผ่านการเรียนรู้ด้วยแผนการจัดกิจกรรม การละเล่นที่บ้านของไทย
3. เพื่อประเมินผลความพึงพอใจของเด็กปฐมวัยที่เรียนด้วยแผนการจัดกิจกรรม เรื่อง การละเล่นที่บ้านของไทย

สมมติฐานการวิจัย

เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่นพื้นบ้านไทย มีความคิดสร้างสรรค์ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

ขอบเขตการวิจัย

1. กลุ่มเป้าหมาย

ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 3 ห้อง 2 จำนวน 27 คน โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม ซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง

2. ตัวแปรที่ศึกษา มีดังนี้

2.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ การจัดกิจกรรมการเล่นพื้นบ้านของไทย

2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่

2.2.1 ความคิดสร้างสรรค์ ใน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการคิดคล่อง ด้านการคิดริเริ่ม ด้านการคิดละเอียดลออ ด้านการคิดยืดหยุ่น

2.2.2 ความพึงพอใจต่อแผนการจัดกิจกรรมการเล่นพื้นบ้านของไทย

3. เนื้อหา ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ การเล่นพื้นบ้านของไทย จำนวน 10 กิจกรรม ดังนี้

3.1 กิจกรรมที่ 1 เรื่อง กาฟักไข่

3.2 กิจกรรมที่ 2 เรื่อง งูกินหาง

3.3 กิจกรรมที่ 3 เรื่อง ชนไก่

3.4 กิจกรรมที่ 4 เรื่อง มอญซ่อนผ้า

3.5 กิจกรรมที่ 5 เรื่อง เสือกินวัว

3.6 กิจกรรมที่ 6 เรื่อง รีรีข้าวสาร

3.7 กิจกรรมที่ 7 เรื่อง กระต่ายขาเดียว

3.8 กิจกรรมที่ 8 เรื่อง ม้าก้านกล้วย

3.9 กิจกรรมที่ 9 เรื่อง เดินกะลา

3.10 กิจกรรมที่ 10 เรื่อง วิ่งกระสอบ

4. ระยะเวลาที่ใช้ในการทดลองครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการทดลองในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 ระยะเวลา 6 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 วัน วันละ 2 ชั่วโมง

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ความคิดสร้างสรรค์ หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกในการคิดหลายทิศทาง หลายแง่ หลายมุม คิดได้กว้างไกล รวดเร็ว และเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ ทำให้เกิดความคิดใหม่ ต่อเนื่องกัน ไปจนนำไปสู่การค้นพบสิ่งแปลกใหม่ด้วยการคิดดัดแปลงปรุงแต่งจากความคิดเดิม ผสมผสานกันให้เกิดสิ่งใหม่ ๆ และมีคุณค่าที่สอดคล้องกับศักยภาพสมองของนักเรียนอายุ 5-6 ปี ความคิดสร้างสรรค์ประกอบด้วยความคิด 4 ด้าน คือ

1.1 ความคิดคล่อง หมายถึง ความสามารถของบุคคลในการคิดได้อย่างรวดเร็วใน เวลาที่จำกัดที่คิดได้ปริมาณมาก และปริมาณความคิดที่ไม่ซ้ำกันในเรื่องเดียวกัน

1.2 ความคิดริเริ่ม หมายถึง ความสามารถในการคิดที่แปลกใหม่แตกต่างจากความคิด เดิม และอาจไม่มีใครคิดมาก่อน

1.3 ความคิดละเอียดลออ หมายถึง ความคิดที่มีรายละเอียดมากขึ้นเพื่อที่จะขยาย ความคิดหลักให้ได้ความสมบูรณ์

1.4 ความคิดยืดหยุ่น หมายถึง ความสามารถของบุคคลในการคิดหาคำตอบสามารถ ดัดแปลงจากสิ่งหนึ่งไปเป็นหลายสิ่งได้

2. การเล่นเกมพื้นบ้านไทย หมายถึง กิจกรรมที่ร่วมกันทำขึ้นเพื่อให้สนุกสนานและอื่น ๆ ในแต่ละท้องถิ่นหรือตำบลหมู่บ้าน บางอย่างอาจเหมือนกันกับท้องถิ่นอื่น และบางอย่างอาจ แตกต่างกันไปบ้างตามความนิยมของท้องถิ่นนั้น ๆ จัดทำเพื่อมุ่งความสนุกสนานเป็นใหญ่ ไม่มุ่งที่จะเอาชนะกันอย่างจริงจัง ทั้งผู้เล่นก็ไม่จำเป็นต้องได้ฝึกซ้อมเตรียมตัวมาก่อนแต่อย่างใด เช่น กาฬปักไข่ งูกินหาง ขนไก่ มอญซ่อนผ้า เสือกินวัว วีรเจ้าวสาร กระจ่ายขานเดียว ม้าก้านกล้วย เดิน กลลา วึ่งกระสอบ

3. ประสิทธิภาพของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ หมายถึง การนำแผนการจัดกิจกรรมการ เรียนรู้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ไปทดลองใช้และปรับปรุงแก้ไขพัฒนาเพื่อให้ได้ประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 ดังนี้

80 ตัวแรก หมายถึง ค่าร้อยละของคะแนนเฉลี่ยที่ได้จากการทำแบบทดสอบระหว่าง เรียนของผู้เรียนที่เรียนรู้โดยใช้แผนการจัดกิจกรรมการเล่นเกมพื้นบ้านไทยไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80

80 ตัวหลัง หมายถึง ค่าร้อยละของคะแนนเฉลี่ยที่ได้จากการทำแบบทดสอบ หลัง เรียนของผู้เรียนที่เรียนรู้โดยใช้แผนการจัดกิจกรรมการเล่นเกมพื้นบ้านไทย ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80

4. ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกชื่นชอบ หรือความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อ แผนการจัดกิจกรรมการเล่นเกมพื้นบ้านไทย

5. เด็กปฐมวัย หมายถึง นักเรียนชาย – หญิง อายุระหว่าง 4-5 ปี กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นอนุบาลปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เป็นการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย โดยเด็กได้แสดงออกอย่างอิสระ
2. เด็กปฐมวัยมีทักษะการคิดคล่อง คิคริเริ่ม คิดละเอียดลออ และคิดยืดหยุ่น สามารถนำไปใช้ในชีวิตจริงได้
3. เป็นแนวทางสำหรับครูและผู้ที่เกี่ยวข้อง ได้ประยุกต์นวัตกรรมเพื่อพัฒนาด้านความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยต่อไป

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY